

دستور کار جلسه:

۱- محوریت اهداف توسعه صنعتی و معدنی کشور و استان با فعالین بخش معادن مس و کرومیت

نشست کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی روز چهارشنبه مورخه ۱۴۰۰/۱۱/۲۷ ساعت ۱۱:۰۰ باحضور تعدادی از اعضای محترم کمیسیون معدن و صنایع معدنی و مدیران بخش معدنی در محل ساختمان شماره ۱ اتاق بازرگانی برگزار شد. این جلسه بصورت تخصصی مربوط به فعالین بخش معادن مس و کرومیت برگزار گردید.

✓ احمدرضا صفار طبسی رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق مشهد

- در حال حاضر بهره برداران معادن کرومیت و مس با مسائل متعددی در بخش های مختلف مواجه هستند که همین امر، سرمایه گذاری های موجود و آتی را در این حوزه، به مشکل دچار می کند. به همین منظور جلسه جاری در راستای شناسایی و احصاء مشکلات این معادن برگزار شده است.
- تشکل خانه معدن، یکی از ظرفیت های تخصصی این حوزه است که باید مورد حمایت قرار بگیرد.

✓ غلامرضا نازپرور، نایب رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق مشهد

- هدف ما این است که بتوانیم از ظرفیت های اتاق بازرگانی برای حل مسائل و مشکلات بخش معدن استفاده کنیم. متأسفانه به بخش معدن اجحاف زیادی شده است، به طور مثال ارزیابی که در تعیین حقوق دولتی انجام می گیرد متناسب با ماده معدنی مربوطه نیست.
- انتظار می رود بهره برداران معادن کرومیت و مس بیش از پیش فعال بوده و در جلسات کمیسیون حضور داشته باشند. در حال حاضر بسیاری از بهره برداران نسبت به حقوق دولتی معادن گلایه دارند اما مطالبه گری لازم از سوی آنان صورت نمی گیرد. بهره برداران می توانند با حضور در جلسات این چنین، مطالبات و دغدغه های خود را مطرح کنند.
- متأسفانه حقوق دولتی در بخش کرومیت بسیار بالاست و در سمت دیگر، سختی کار در این حوزه مضاعف است و این امر بهره وری چرخه تولید در این حوزه را با مشکل مواجهه می کند. سال گذشته برای بحث سوخت به سازمان صنعت و معدن درخواست دادیم که تایید تقاضای سوخت به خانه معدن واگذار شود، این مهم در حال حاضر در دو استان انجام گرفته است اما در خراسان رضوی با این موضوع موافقت نشد.

✓ هاشم صفار دبیر کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق مشهد

- نبود تفکیک بین شرکت های معدنی کوچک و بزرگ، تعریف حقوق دولتی معادن به تناسب ظرفیت ها و اندازه آن ها و موضوع تجهیز معادن با ماشین آلات متناسب از مهم ترین مسائل و چالش های حوزه معدن به شمار می آید. اگر قرار است حمایتی از معادن خرد صورت بگیرد که به تناسب آن به اقتصاد مناطق کمک شود، باید نگاه توأم با عدالت و در تناسب با ظرفیت ها باشد.
- تقاضای فعالان حوزه معدن آن است که تفکیکی میان شرکت های کوچک، متوسط و بزرگ صورت بگیرد. مسلماً مسائل و مشکلات این شرکت ها با یکدیگر متفاوت است، لذا نمی توان برای تمامی این شرکت ها، حقوق دولتی یکسانی در نظر گرفت. تغییرات قیمت حامل های انرژی، دستمزدها و هزینه های اجاره ماشین آلات برای بنگاه های در بیشتر موارد چالش زا است.
- واردات ماشین آلات معدنی یکی از چالش های این حوزه به شمار می آید، هر چند در گذشته شاهد واردات ماشین آلات دست دوم بودیم اما دولت به دلیل حمایت هایی که می خواست از بخش ماشین سازی انجام دهد، یکسری محدودیت هایی را ایجاد می کند، (متأسفانه در این بخش نیز رونق خاصی نیفتاد) از این رو به نظر می رسد که این محدودیت ها بایستی تغییر کند.
- در شرایط اقتصادی موجود، دغدغه های متعددی برای بخش معدن به جهت تداوم فعالیت وجود دارد و هر هزینه ای که برای این بخش تعریف می شود باید با نگاه واقع بینانه به شرایط موجود، تعریف شود.

- مطبوعات، شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان و اتاق بازرگانی باید مسائل و مشکلات بخش معدن را به دولت منعکس کنند. صدای فعالان این حوزه کمتر شنیده شده و به همین جهت دغدغه‌های این حوزه در گذر سالیان پاسخ مناسبی گفته نشده است.
- از دیگر مشکلات و مسائلحوزه معدن می توان به نوسانات قیمت مواد معدنی در بازارهای داخلی و جهانی، ریسک سرمایه گذاری در روند اکتشاف در معادن، ریسک تغییرات کیفیت و کمیت کانسار در زمان بهره برداری، کمبود واحدهای فرآوری در کشور از مهم ترین اشاره کرد. برای تفوق بر مسائل و بازگویی و ایجاد راه حل برای آنها نیازمند مشارکت بیشتر فعالین اقتصادی معدن در تشکلهای و انجمن ها هستیم تا بتوانیم با رصد دقیق مشکلات و اخذ پیشنهادات از این کارآفرین شرایط بهتری را برای استان نوید بخش باشیم.
- ✓ **علیرضا فیض آبادی، مدیرعامل مس فیض کیمیا فرآور**
- اگر حوزه معدن دارای تشکلات و صدای واحدی باشد، قطعاً مسائل این حوزه به مراتب کاهش خواهد یافت. متأسفانه گاهای حقوق های دولتی بسیاری از معادن دریافت می شود این در حالی است که بعضاً معادن به هیچ وجه استخراجی نداشته اند و هیچ مسئولی در این حوزه پاسخگو نیست.
- حوزه معدن دارای تشکلات واحد نیست تا زمانی که تشکل های موجود با یکدیگر متحد نباشند، تک صدایی هیچ مشکلی را درمان نخواهد کرد. فعالان حوزه معدن باید به صورت تشیکلاتی به این حوزه ورود پیدا کنند و نهایت همکاری و تعامل را با یکدیگر داشته باشند.
- استخراج بهترین معادن مس به دلیل هزینه های بسیار بالا توجیه اقتصادی ندارد. البته ناگفته نماند استخراج بدون فرآوری نیز نتیجه ای حاصل نخواهد کرد. لذا مسئولین و سیاستگذاران باید برای این حوزه ها تمهیداتی و راهکارهای قانونی بیاندیشند.
- ✓ **کاوه غفاری، مدیرعامل شرکت هرمس پیشرو آسیا**
- فقدان شفافیت مانع بزرگی برای ورود سرمایه های جدید به حوزه معدن بوده و این در حالی است که در کشورهای دیگر، دستگاه های دولتی و نهادهای فعال در حوزه معدن، زیرساخت های لازم را ایجاد می کنند تا بدین ترتیب یک سرمایه گذار بتواند به تمام اطلاعات اولیه دسترسی داشته باشد. البته ناگفته نماند این اطلاعات باید قابل اتکا باشد. به طور مثال؛ کشور کانادا در این حوزه بسیار موفق عمل کرده و سرمایه گذاران به راحتی می توانند ظرف چند دقیقه به تمام اطلاعات مورد نیاز دسترسی پیدا کنند.
- متأسفانه شرکت های فعال در حوزه معدن از گریبندی مناسبی برخوردار نیستند که این مساله مانع بزرگی بر سر راه سرمایه گذاری در حوزه معدن به شمار می آید. این در حالی است که دولت می تواند با سرمایه گذاری بسیار ناچیز بانک اطلاعاتی جامعی در این حوزه تهیه و تدوین کند.
- ✓ **محمد دباغیان، مشاور حقوقی خانه معدن خراسان رضوی**
- متأسفانه در حال حاضر معارضین دولتی و محلی مهم ترین چالش پیش روی فعالان حوزه معدن به شمار می آیند البته بیشتر بهره برداران با معضل معارضین دولتی مواجهند هستند تا معارضین محلی و بومی. به طوری که می توان اذعان کرد که سازمان منابع طبیعی یکی از مهم ترین سازمان هایی است که فعالان حوزه معدن در این حوزه با آن درگیر هستند.
- اکثر بهره برداران کرومیت درگیر معارضین دولتی هستند. خوشبختانه در خانه معدن گام هایی برای حل مشکلات برداشته شده است اما این گام ها به تنهایی راهگشا نیست. آنچه که مسلم است باید در حل معارضین دولتی گام های موثرتری برداشته شود. در حال حاضر اکثر معادن کرومیت در حال تعطیلی هستند و به هیچ عنوان معدن کاران نمی توانند به ذخایر اصلی که در معادن وجود دارد دست پیدا کنند.
- ✓ **مجید ستوده منش، مدیر داخلی شرکت معدنی درکاو**
- متأسفانه هزینه استخراج معادن مس بسیار بالاست با توجه به اینکه پایه حقوق دولتی تا سال ۹۷، سه هزار تومان بوده است اما از سال ۹۸ تاکنون پایه حقوق دولتی ۲۷ هزار و ۶۰۰ هزار تومان است، این بدین معناست که حقوق دولتی به ۹ برابر افزایش یافته است. لذا باید در بحث حقوق دولتی تجدید نظر صورت بگیرد.

- فرسوده بودن ماشین آلات بحث دیگری است که باید در کانون توجه سیاست گذاران باشد و تسهیلات لازم در اختیار فعالان این حوزه قرار بگیرد.
- ادارت دولتی اعم از محیط زیست و منابع طبیعی به صورت مداوم در این حوزه سنگ اندازی می کنند که این مسائل سبب شده تا بخش معدن مهجور بماند. لذا در این بخش نیز الزام بر آن است که خانه صنعت و معدن حمایت جدی از فعالان این حوزه داشته باشد.
- امین نگونام، عضو کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراسان رضوی
- متأسفانه پیگیری و مطالبه گری لازم در حوزه معدن انجام نمی گیرد، در حال حاضر معدن کاران پیگیر سوخت برای ماشین آلاتشان هستند، هر دفعه که معدن کاران برای درخواست سوخت به سازمان صنعت و معدن مراجعه می کنند، نخست حقوق دولتی آن معدن را استعلام می کنند. دریافت گازوئیل نیازمند فرآیند پیچیده بروکراسی اداری است. درخواست سوخت برای اوایل ماه است اما سوخت اواخر ماه به دست بهره بردار می رسد.
- حقوق دولتی به طور ناگهانی افزایش پیدا می کند و بروز نیست، به بیان دیگر در بسیاری از موارد تولید معدن به روز نیست اما سازمان صنعت و معدن عنوان می کند که معدن چه فعال باشد و چه غیرفعال، بایستی حقوق دولتی را پرداخت کند. لذا باید در این حوزه تعاملات بیشتری با سازمان صنعت و معدن صورت بگیرد.
- ✓ **آرمان صابر فرد، مدیرعامل کرومیت آرمان**
- بخشنامه ها و دستورالعمل های دولتی در بخش سرمایه گذاری نباید به گونه ای باشد که فعالان حوزه معدن و سرمایه گذاران این بخش ناامید شوند. بخش نامه ها بدون در اخذ دیدگاه تشکل های تخصصی و صاحب نظران این حوزه ابلاغ می شوند و عمدتاً تبعات آن ها، تحلیل رفتن ظرفیت های این بخش است.
- اگر کارشناسان سازمان صمت به قانون معادن عمل نکنند، باید به دستگاه های ناظر پاسخگو باشند. اگر ارباب رجوع از نحوه پاسخگویی ناراضی باشد و تاخیر در انجام امور قانونی صورت بگیرد، باز هم دستگاه های اجرایی باید پاسخگو باشند. متأسفانه قانونگذار بدون آن که از نظرات کارشناسان خبره و فعالان بخش خصوصی استفاده کند، قانون گذاری می کند. خانه معدن باید در این حوزه پاسخگو باشد و مطالبه گری موثر صورت دهد.
- ✓ **احمد کاتبی راد، عضو کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراسان رضوی**
- کرومیت ماده معدنی سختی است که پیدا کردن آن بسیار دشوار است. در بحث معادن کرومیت هیچ گاه نمی توانیم پروژه اکتشاف را از طبیعتا باید بتوانیم با سازمان های دولتی از جمله منابع طبیعی تعامل بهتری داشته باشیم. در این حوزه در نقاطی باید با یکدیگر به تفاهم برسیم تا در عین اینکه بهره بردار متضرر نمی شود، منابع طبیعی نیز دچار خسران و آسیب نگردد و اگر آسیبی به منابع طبیعی وارد می شود باید تدابیری برای این مهم اتخاذ کرد.
- بخش خصوصی نمی تواند به بحث اکتشاف ورود پیدا کنند. این موضوع باید از جانب نهادها و دستگاه های عمومی انجام بگیرد. لذا نمی توان از بخش خصوصی انتظار داشت که اکتشاف را به تنهایی انجام دهد. برای حل این مسئله باید تدبیری اندیشیده شود.
- ✓ **مرتضی صانعی، رئیس هیات مدیره شرکت صدر معادن خراسان**
- بخش معدن دارای مشکلات عدیده ای است که اکثر این مشکلات میان بخش های مختلف معدنی مشترک است و برخی از مسائل نیز تخصصی می باشد. بهتر است این موضوعات مشترک در جلساتی با حضور نمایندگان تمامی حوزه ها بررسی شود تا یک مطالبه گری موثر نیز در این حوزه شکل بگیرد.
- ✓ **محمد نظری، یک فعال بخش معدن**
- اغلب معدن داران برای تامین سرمایه در گردش یا اخذ تسهیلات با مشکلات متعددی دست به گریبان هستند. بروکراسی اداری، موانع و مشکلات متعدد، دغدغه عمده معدن کاران را به تداوم فعالیتشان خلاصه کرده است.

- تقاضای فعالان حوزه معدن آن است که حداقل به آنان مجوز ورود ماشین آلات داده شود. مشکلات معدن خرد و متوسط به مراتب بیشتر است و اغلب در اخذ مجوزها با مشکلات متعدد دست و پنجه نرم می کنند.
- استخراج کرومیت در خراسان رضوی با کرمان بسیار متفاوت است. چنان که باطله برداری در خراسان رضوی بسیار بیشتر از کرمان است. حال سوال اینجاست چرا برای معدن کرومیت خراسان رضوی با این حجم از باطله برداری، مجوزی به منظور واردات ماشین آلات اعطا نمی شود؟
- متأسفانه معدنی وجود دارد که یک پنجم معدن ما باطله برداری ندارند، اما مجوز واردات ماشین آلات معدنی اخذ کرده اند.
- ✓ **محسن بقرابادیان، مدیرعامل شرکت معدنی جزین سرام**
- براساس ماده قانونی ۲۴معدن، دارنده پروانه اکتشاف موظف شده تا در گزارش جامع پایان عملیات اکتشاف، نوع، کمیت، کیفیت و عیار انواع مواد معدنی از جمله اصلی و همراه را با توجه به گروه بندی مواد معدنی این آیین نامه و رعایت ضوابط و معیارها و دستورالعمل های مربوط به منظور درج در گواهی کشف ارائه کند. در سطح استان عناصری داریم که چندین برابر مس، کرومیت و بسیاری از کانی های دیگر ارزش معدنی دارند. پلاتین، نیکل و کوارتس خوبی در معدن خراسان رضوی وجود دارد، چرا نمی توانیم از این عناصر استفاده کنیم؟ چرا که این اقدام کار تخصصی است. متأسفانه متخصصین نیز در حوزه عمل و اجرا با موانع متعددی مواجه می شوند. با این اوصاف نمی توان در حوزه معدن گام موثری برداشت.
- بخش خصوصی باید با قاطعیت بیشتری با دستگاه های اجرایی به منظور حل مشکلات و مسائل وارد مذاکره و مطالبه گری شود. تقاضا داریم که کمیسیون مکاتباتی را با اداره کل منابع طبیعی داشته باشد تا تعامل لازم با این نهاد برای حل بخشی از مشکلات صورت بگیرد.
- ✓ **علی تنها، کارشناس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراسان رضوی**
- مداوم بودن جلسات سبب می شود که دیگر فعالان حوزه معدن نیز به حضور در این جلسات ترغیب شوند. حال اگر این جلسات برگزار نشود و این تشکل ها وجود نداشته باشد، مطالبه گری لازم صورت نخواهد گرفت.
- بخش دولتی حامی مستقیم تولید پایدار است اما عدم حضور بخش خصوصی در جلسات سبب شده تا بخش دولتی نیز خود را چندان برای پاسخگویی ملزم نداند. اگر مطالبه گری جدی از بخش دولتی انجام بگیرد، بار دیگر معدن کرومیت فعال خواهند شد.
- ✓ **غلامرضا نازپرور، نایب رئیس کمیسیون معدن اتاق مشهد**
- بخش خصوصی در حوزه معدن باید با انسجام بیشتری مطالبه گری کند تا نتیجه دلخواه را کسب نماید. متأسفانه علی رغم تشکیل کمیته کرومیت، بهره برداران و فعالان حوزه معدن از برگزاری جلسات این کمیته استقبال نمی کنند. اتحاد میان فعالان حوزه معدن کم است اما در مقابل انتقاد بسیار است.
- ما در سطح کلان به نحوه ارائه مجوز واردات ماشین آلات اعتراض کردیم، در حال حاضر با ۵۰۰ میلیون ودیعه نقدی می توان ماشین آلات معدنی را از گمرک ترخیص کرد.
- در حال حاضر قانون معدن در حال اصلاح است و مجال آن وجود دارد تا اصلاحات و دغدغه های بخش خصوصی برای اعمال در نسخه نهایی آن عنوان شود.
- مبحث معارضین یکی از چالش های جدی واحدهای معدنی است که با اتحاد و همکاری می توان این معضل را حل و فصل کرد.

مصوبات جلسه:

در این جلسه مقرر گردید

جلسات کمیسیون ها در بخش معدن مس و کرومیت به صورت دوره ای و تخصصی برگزار گردد و فعالین اقتصادی این بخش مشارکت بیشتری در طرح مسائل داشته باشند.